

GARANCIA

AZ AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY KKV FEJLESZTÉSI MELLÉKLETE A KISTERMELŐK LAPJÁHOZ

SZOLGÁLTATÓI SZEREPKÖRBE

A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) létrejöttével a hazai élelmiszer-előállítási lánc egészét átfogó köztestület jött létre. Így jobban összehangolhatók az élelmiszer-gazdaság fejlesztései és a támogatási források felhasználása, hatásosabb lehet az érdekvépviselet. A NAK és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány a közelmúltban együttműködési megállapodást kötött, amely előmozdítja az életképes agrárvállalkozások hitelhez jutását, és azt, hogy a pénzügyi intézmények az agrárium számára minél előnyösebb finanszírozást biztosítsanak. Megkülönböztetett figyelem irányul az őstermelők és családi gazdaságok (mikrovállalkozások) finanszírozási feltételeinek javítására, illetve a 2014-20-as uniós források hatékony felhasználására. Erről beszélgettünk Györffy Balázssal, a NAK elnökével.

Hogyan jött létre a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara?

Az élelmiszer-gazdaság hazai gazdaságban játszott szerepe, illetve annak sajátos logika szerinti működése (így finanszírozási jellemzői) indokolja, hogy az agráriumnak önálló kamarája legyen. A 2012. évi CXXVI. törvény minden eddiginél szélesebb alapokra helyezte az agrárium képviseletét ellátó köztestület működését. Ennek megfelelően 2013. március 28-án megalakult az új Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK). Országos szinten egységesen felépülő, kötelező tagsághoz kötött szervezet jött létre, amely tagjai által lefedi a teljes hazai élelmiszer-előállítási láncot (így a mezőgazdaságot és az élelmiszeripart), illet-

ve a vidékfejlesztés területét. A kamara azért igyekszik a teljes termékpályát átfogni, mert így jobban összehangolhatók a mezőgazdasági és feldolgozóipari fejlesztések, a 2014-2020-as időszakban rendelkezésre álló uniós források felhasználásában komplexebb gondolkodás érvényesülhet, illetve a kamara közvetíteni tud az ágazat szereplői közti érdekegyeztetésben.

Milyen szerepet tölt be, feladatokat lát el a kamara?

A NAK egyfelől képviseli az agrárium szereplőit, a kamarának jelenleg mintegy 380.000 tagja van. A NAK többszörös érdekvérvényesítési ké-

„az agrárcégek sokszor különleges elbánást igényelnek, alapvető, hogy az életképes vállalkozások hozzájussanak a külső forrásokhoz”

Györffy Balázs

pességével támogatja, hogy az élelmiszer-gazdaság hazai szereplői minél kedvezőbb feltételek között gazdálkodjanak. Ennek elősegítésére a NAK mindenkivel együttműködésre törekszik, aki előmozdítja az élelmiszer-gazdaság versenyképességének erősítését.

Másfelől, a NAK szolgáltató kamaraként tevékenykedik. A különböző profilú és méretű tagvállalkozásaink számára sokféle szolgáltatást nyújtunk, illetve kívánunk nyújtani. Így a kamarai kártya nemcsak a kamarai tagságot igazolja, de egyben tagjaink számára fogyasztói csoporttagi kedvezményt biztosít (például az üzemanyag-vásárlásnál). Gazdatámogatási rendszert működtetünk, ez évtől a falugazdász-hálózat a kamarához került, ugyanakkor országos élelmiszeripari és vidékfejlesztési referens-hálózatot építünk ki. Megállapodást tervezünk kötni biztosítási alkusz cégekkel, amelyek szolgáltatásai hozzáférhetők tagjaink számára. Növényvédelmi előrejelző rendszer kiépítésén fáradozunk, amely akár mobiltelefonon is elérhető lesz a gazdálkodók számára. Várhatóan közreműködő szervezetként veszünk részt a 2014-2020-as uniós agrártámogatási konstrukciók kiírási és elbírálási szakaszában, és egy a kamarához kapcsolódó nonprofit szervezet révén a 100 millió forint alatti támogatási pályázatok elkészítésébe is bekapcsolódunk majd.

Hogyan látja az agrárágazat finanszírozási helyzetét?

Az agrárágazat finanszírozásában a pénzügyi szektor valamennyi intézménytípusa, így például a bankok, a takarékszövetkezetek, a lízingcégek is részt vesznek. Nem mindegy azonban, hogy az agrárium szereplői milyen feltételekkel juthatnak hozzá a pénzügyi termékekhez. Az lenne a kívánatos, hogy egymással versengő finanszírozási termékek legyenek elérhetők az agrár vállalkozások számára. A mezőgazdasági ágazat - annak speciális szereplői, valamint a folyamatos finanszírozási igények miatt - más ágazatoktól eltérő jellegű, jelentős forrásigénnyel rendelkezik. Ugyanakkor az élelmiszer-gazdaság finanszírozását befolyásolja, hogy annak szerteágazó, szigorú követelményeket támasztó uniós szabályozási feltételrendszerhez kell igazodnia. Így az agrárcégek sokszor különleges elbánást igényelnek. Alapvető, hogy az életképes vállalkozások hozzájussanak a külső forrásokhoz, a támogatást elnyert cégek megvalósíthatasság elképzeléseiket, s ebben az intézményrendszer is segítse őket.

Milyen szerepet játszhat e célok elérésében a NAK és az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány (AVHGA) közötti együttműködési megállapodás?

A garanciaszervezettel való szoros együttmű-

ködés alapvető szerepet tölthet be az előbbi kérdések megoldásában, az agrár vállalkozások finanszírozásának hatásosabbá, biztonságosabbá tételében. Ez vezérelte a feleket, a 2014. március 19-én a NAK és az AVHGA által aláírt együttműködési megállapodás kidolgozásában. A NAK és az alapítvány együttműködése révén fejleszteni kívánja a mezőgazdasági vállalkozások hitelhez jutási lehetőségeit, és erősíteni a pénzügyi intézmények szerepét az ágazat szereplőinek minél kedvezőbb feltételű finanszírozásában. Rögzítettük, hogy tekintettel a mezőgazdasági ágazat sajátosságaira, az agrár- és vidéki vállalkozások hitelhez jutását az agráriumra specializálódott alapítvány kezességvállalása képes a leghatékonyabban elősegíteni. A NAK az agrár vállalkozások hitelhez jutását segítő intézményi kezességvállalás igénybe vételi lehetőségének kiterjesztése érdekében együttműködik az alapítvánnyal, melyet stratégiai partnerének tekint.

A két szervezet céljai közös megvalósítására a megállapodás milyen főbb együttműködési területeket jelöl ki?

A NAK és az alapítvány a vállalkozások forráshoz jutásának feltételeit befolyásoló hazai és uniós szabályozási kérdésekkel kapcsolatos problémákat folyamatosan elemzik, szükség szerint egyeztetik véleményüket, és kialakított közös álláspontjukat együtt képviselik a döntéshozók felé. A NAK vállalta, hogy saját hálózatán keresztül tájékoztatja a tagjait az alapítvány készfizető kezességvállalásáról és annak szerepéről a hitelhez jutás megkönnyítésében. Az alapítvány vállalta, hogy a mezőgazdasági őstermelők, családi gazdálkodók, fiatal gazdák és a családi-, kis- és középbirtokok finanszírozásának elősegítése érdekét előtérbe helyezve alakítja garanciavállalási feltételeit, melynek kidolgozásakor különös figyelmet fordít a NAK szakmai tapasztalataira. Az alapítvány a legkedvezőbb feltételekkel kívánja nyújtani kezességvállalását az előbbi gazdálkodók részére. Az alapítvány a NAK hitelintézeti stratégiai partnereit saját partnereinek tekinti, és kész arra, hogy velük együttműködve olyan finanszírozási konstrukciókat dolgozzon ki és működtessen, amelyek előnyös feltételekkel biztosítják az agrár vállalkozások forráshoz jutását.

Hogyan segítheti a NAK tevékenységét a megállapodás, illetve az alapítvánnyal való együttműködés?

A NAK számára kiemelt jelentőségű, hogy az alapítvány agrár és vidéki fókusszal tevékenykedik, de termékeit (készfizető kezességvállalását) szinte bármely, a vidéki térséghez köthető ágazat szereplői igénybe vehetik. A szervezet széles beágyazottságát mutatja,

hogy a hazai települések 75 százalékába már eljutott a kezességük. Az alapítvány partnerei, a KKV-szektorban tevékenykedő vállalkozások, a kezességet mintegy 150 hitelintézeti partneren keresztül (kb. 2500 bankfiókban) érhetik el. Európa-szerte gyakorlat, hogy az agrárium számára külön garanciaszervezetet hoztak létre, lévén speciális finanszírozást igényel a szektor. Magyarországon is e gyakorlat szerint működik a garanciapiac. A NAK célcsoportja az alapítvány célcsoportja is, a két szervezet stratégiai céljai is azonosak, ezért fontos a tapasztalatcsere és együttműködés, a szinergiák kihasználása.

Milyen előrelépés történhet az életképes, de alkalmanként nem hitelképes agrár vállalkozások finanszírozásában?

A vállalkozások közül sokan nem ismerik eléggé a finanszírozási lehetőségeiket, sokan tartanak is a hitelek felvételétől, amely gátolhatja a fejlődésüket. Ezért fontos hogy az alapítvány és a kamara pénzügyi információ nyújtási céllal is megtalálja a vállalkozásokat, hogy azok megtalálhassák a számukra leginkább megfelelő finanszírozási eszközöket, termékeket. A jövőben az lenne a feladat, hogy azon cégeket is be tudjuk vonni a finanszírozásba, amelyek kisebbek (például őstermelők, családi gazdálkodók), és magasabb kockázatot képviselnek. A kezesség aktívabb bevonásával a bankok csökkenthetik a kockázataikat, ezáltal bővíthet a hitelképes agrárcégek köre, ami főként ezeket a kisebb vállalkozásokat érinti. Ez utóbbi cégek száma magas, viszont nagy részük jelenleg nem hitelképes, kívül esnek a bankok finanszírozási látókörén.

Megjelölhetők esetleg olyan főbb irányok, amelyek hangsúlyos szerepet kapnak a NAK és az alapítvány együttműködésében?

A kamara és az alapítvány együttműködésében kiemelt szerepet kaphat többek között az őstermelők és családi gazdaságok (mikrovállalkozások) finanszírozási feltételeinek javítása. Erőfeszítéseket lehet tenni az uniós források hatékony(abb) felhasználására 2014-20 között. Közreműködhetünk a meghirdetésre kerülő uniós programokhoz kapcsolódó finanszírozási eszközök megismertetésében, vagy újszerű intézményi megoldások kidolgozásában is. A két szervezet a támogatási szabályok enyhítésére közös javaslatokat dolgozhat ki a kormányzat és az unió irányába. Az alapítvány saját kockázatú kezességi támogatás nyújtásával segítheti azon kamarai tagsággal is rendelkező agrár vállalkozásokat, amelyek már kimerítették támogatási keretüket, és nem kaphatnak állami vagy uniós támogatásként kedvezményes díjon kezességet.

AZ ŐSTERMELŐKET ÉRINTŐ VÁLTOZÁSOK

A Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitelprogramjának második szakasza 2013. október 1-jétől indult, amely összességében 2000 milliárd forintot szán a magyarországi kis- és középvállalkozások finanszírozására. A programban több változásra is sor került. Így 3-ról 10 milliárd forintra növekedett a felvehető hitelösszeg, amely akár uniós támogatást elnyert fejlesztések megvalósítását is segítheti. Ez év januárjától az őstermelők és családi gazdálkodók is részt vehetnek a Növekedési Hitelprogramban, és a program új feltételei szerint a hitelfelvétel akár a földvásárlásra is fordítható.

Az őstermelőket érintő fontos változás az is, hogy a bankkártyákhoz hasonló, mikrocsipes igazolványt kapnak az őstermelőként gazdálkodók, hogy kiszűrhetők legyenek a nem a

jogszabályoknak megfelelően tevékenykedők. Mivel az őstermelők kevesebb közterhet fizetnek, mint az egyéni vállalkozók, sokan eleve azért választják ezt az adózási formát, hogy visszaéljenek vele. Az őstermelői igazolvánnyal való visszaélés tipikus formája, amikor valakinek nincs saját gazdasága, hanem a másoktól megvásárolt terményeket árulja vagy külföldről, feketén behozott terményt értékesít hazaiaként. A tisztességesen gazdálkodók javára, a nem jogszerű magatartás kiszűrése érdekében kerül kibocsátásra a szóban forgó igazolvány, amelyre rávezetik az őstermelő legfontosabb adatait. A kártya kiadásakor a falugazdásznak rögzítenie kell a kamarai adatbázisba, hogy az adott termelő mekkora területen, milyen terményeket állít elő, és azokat milyen formában kívánja értékesíteni.

AZ ÖNTÖZÖTT TERÜLETEK NÖVELÉSE

Az agrárkormányzat növelni kívánja az öntözött mezőgazdasági területek nagyságát, amelyet a támogatási rendszer is segíthet. Jelenleg a gazdálkodók mindössze 100 ezer hektárt öntöznek ténylegesen, holott 200 ezer hektár területre rendelkeznek vízjogi engedéllyel. Az unió tagországaiban a mezőgazdasági terület átlag 13,5 százalékát öntözik. Magyarországon a vízjogi engedélyek alapján 5, de ténylegesen csak 2,5 százalékos ez az arány.

A magyar mezőgazdaság alapvető érdeke, hogy a gazdák minél több és elérhető árú öntözővízhez jussanak, ez ugyanis feltétele annak, hogy a következő években növelhető legyen a növénytermesztés hozama. A stabil termelési háttér megteremtése érdekében fel kell mérni, hol igénylik az öntözővizet, adott helyen mekkora költségfordítással biztosítható az öntözés, és mekkora annak eszközigénye. Erre azért is szükség van, hogy a leendő fejlesztési projektek valós igényeket szolgáltassanak ki, és minél hatékonyabbak lehessenek a vízügyi beruházások.

Az öntözővíz-igényekkel összefüggő vízügyi felmérést a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara szakemberei végzik el 2014 tavaszán. A pontos igényeket egy erre a célra összeállított nyomtatványon jelezhetik a gazdálkodók. Ezt követően az Országos Vízügyi Főigazgatóság az agrártárcával és a kamarával együttműködve kidolgozza, hogyan lehet megdupláznia az öntözött mezőgazdasági terület nagyságát. A vízjogi engedéllyel rendelkező, de jelenleg nem öntözött 100 ezer hektáros területen az öntözés feltételei várhatóan egy-két éven belül megteremthetők.

A KÁRENYHÍTŐ JUTTATÁSOK KIFIZETÉSE

Közel 2,5 milliárd forint összegű 2013. évi kárenyhítő juttatás kifizetését bonyolította le 2014 márciusában a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal a megalapozott igényt benyújtó mintegy 1200 mezőgazda-

sági termelő részére. A rendelkezésre álló keret nagysága 2014-ben is lehetővé tette, hogy a jogos igényeket visszaosztás nélkül tudja teljesíteni a szaktárca, sőt az idén fel nem használt források - a vonatkozó jog-

szabályokkal összhangban - növelik a soron következő időszakban kárenyhítő juttatásra felhasználható keretösszeget.

HETI NEGYVEN TONNA GOMBA

Máriakálnok egy kis település a Szigetközben, ahonnan menetrendszerűen indulnak a gombával megrakott kamionok Olaszországba. Minőség, pontosság – ezek azok az értékek, amelyek az exportpiacon komoly szereplővé tették a Szigetközi Gomba Kft-t. Nincsenek értékesítési gondjai, mert a külföldi fél a jelenlegi termés többszörösét is átvinné. Vida Tibor ügyvezető igazgató mutatta be a vállalkozás történetét, tevékenységét és terveit.

Korábban is tevékenykedett a jelenlegi telepen egy hasonló profilú cég, aminek felszámolás lett a vége. Ekkor jött Vida Tibor, aki új vállalkozásba kezdett.

- Jelenleg a vállalkozás két részből áll – mondja a vállalkozó –, az egyik a komposztüzem, ami alkalmas második és harmadik fázisú gombakomposzt előállítására, valamint egy 12 ezer négyzetméter fedett területű gombatermesztő üzem. A gazdálkodást is e szerint osztottuk meg: a komposztgyártás a IHB Komposzt Kft. tevékenysége, a gombatermesztés pedig a Szigetközi Gomba Kft. keretein belül folyik. A vállalkozás felépítése-hitelkiváltás, felszámolás folyamatok miatt – komoly pénzügyi művelet, hosszas és bonyolult feladat volt. Sokat segített ebben a pénzügyi háttérrel biztosító MKB Bank, amellyel egyéb érdekeltségeim révén két évtizedes kapcsolatunk volt. Egykoron a Konzum Bank ügyfelei voltunk, és miután az MKB Bank megvásárolta a Konzumbankot, átkerültünk az új pénzügyi intézményhez. Természetesen a személyes emberi, ügyféli kapcsolatunk a régi maradt, így már ismerve korábbi vállalkozásaimat, a bank minden segítséget megadott az új létesítéséhez.

Miért éppen gombatermesztésbe kezdett? – kérdeztük a vállalkozót.

- Egyrészt adott volt a telep, másrészt a gombának jó piaca van, hagyományos exportcikk, szinte állandó a kereslet Európában. Tehát viszonylag nagyfokú értékesítési biztonsággal bír. A gazdaságosságot viszont alapjaiban határozza meg az euró/forint árfolyam. Különösen érvényes ez a mi vállalkozásunknál, ahol a termés szinte száz százaléka külföldre megy, az viszont javít a helyzeten, hogy a gombatermesztésnek viszonylag kicsi az importanyag felhasználása. Most a gyenge forint nekünk egyértelműen előnyös. Kizárólag csiperkegombát termesztünk, és a legnagyobb olasz feldolgozókkal vagyunk közvetlen kapcsolatban. Hetente 30-40 tonna gomba indul útnak Máriakálnokról Olaszországba.

Komoly teljesítmény egy magyar kisvállalkozástól. A siker okairól a következőket mondta Vida Tibor.

- Természetesen alapkövetelmény a minőség, az, hogy folyamatosan megfelelő mennyiséget, és egyenletes minőséget szállít-

sunk, de e mellett a szervíz is meghatározó. Az olaszok mondták, hogy olyan kiszolgálást kapnak tőlünk, amit más nem tud nyújtani. Ez azt jelenti, hogy ha reggel hat órakor kell Olaszországban lenni az átdadó helyen a gombának, akkor reggel hat órakor ott van. Minden hétfőn, szerdán és pénteken reggel percnyi pontossággal megérkezik a kamion. Előbb ott lehetünk, de utána egy perccel sem, és ez az „egy perc” itt most nem egy szóolás, hanem valóban egy perc. Ezzel a szolgáltatással nyerünk mindenki előtt. Három év alatt egyszer, tavaly március 15-én a rendkívüli havazáskor fordult elő, hogy késett a szállítmány, mert félreállították a kamiont, és mivel csak az élő állatot szállító kamionokat engedték, nagy nehézségek árán tudtuk elérni, hogy érzékeny élelmiszerről lévén szó, tovább engedjék a gomba szállítmányt is. Ez a rendszer külső fuvarozó céggel nem működik, kizárólag saját járművel, saját gépkocsivezetővel dolgozunk. Mindehhez hibátlanul működő technikai háttér szükséges, ezért alakítottunk ki szoros kapcsolatot a Volvo csoporttal. A tehergépjárművek és a munkagépek is mind Volvo gyártmányok. Az elmúlt három évben 200-250 millió forintért vásároltunk a Voltától. Lehet, hogy költségeiből beruházás, mintha mást választanánk, de megbízható szolgáltatást csak megbízható technikával tudunk nyújtani.

Pályázatokon is indultak?

- A munkagépeket, rakodó gépeket mind pályázatok révén vásároltuk. Tavalyelőtt egy nagy gépet vásároltunk, a múlt évben kettőt. A kertészeti géptámogatás pályázaton indultunk, 2013 augusztusában nyertünk is. Jól mutatja a gépi beruházások növekedését, hogy 2009-ben 21 millió forint, tavaly 100 millió forint kertészeti géptámogatást kaptunk. A komposztgyártás fejlesztését célzó 350 millió forintos projektet is pályázati támogatással valósítjuk meg. Nem csak eszközök vásárlásához vesszük igénybe a bank

„Minden hitelünk mögött az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége áll, ami nagy biztonságot ad.”

Vida Tibor

hiteleit, hanem egyéb beruházásokhoz is. Minden hitelünk mögött az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány készfizető kezessége áll, ami nagy biztonságot ad. Most, hogy megjelent az MNB Növekedési Hitelprogramja, élünk az igen kedvező 2,5 százalékos kamatozású hitel lehetőségével is.

Az adatok azt mutatják, hogy egyenletes tempóban fejlődött a vállalkozás, ám az utóbbi évben hirtelen jelentős fejlesztést valósítottak meg. Változott valami a gazdálkodási szemléletükben? - kérdeztük a vállalkozót.

- Valóban folyamatosan és egyenletesen fejlődtünk és fejlesztettünk. Most azonban egy nagyobb fejlesztésbe kezdtünk, aminek eredményeként új üzem létesítésével négyszerezjük a kapacitásunkat. Nem arról van szó, hogy egyetlen módon fejlesztünk, biztosított a piaci háttér, az olasz partner négyszer több áru átvételét garantálja, sokat dolgoztunk rajta, ez az alapja egy új üzem építésének. A korábbi számokból is látható, hogy mindig alaposan visszafogottan gazdálkodtunk. Még szalmabálából is csak annyit bontunk ki a komposztkészítéshez, amennyi a három hónap múlva eladandó gomba termeléséhez kell. És a termelés négyszeresére való növelése sem egyszerre történik, hanem fokozatosan, a pályázati lehetőségek kihasználásával bővítjük tovább a termelést. Durván számolva egy év alatt valósítunk meg egy 300 millió forintos projektet. Már megkezdtük az új helyszínen, Somogy megyében a komposztüzem építését. Valóban zöldmezős beruházás, mert tavaly még búzát termeltek a területen, így 2013. augusztus elsején került a birtokunkba, gyorsan el kellett készíteni a rendezési tervet, a területkivonást, a beruházási tervet, az építkezés tervét stb.

Miért éppen Somogy?

- A piacainkhoz közelebb van, és nagyon jó infrastruktúrával rendelkező terület, amely párosul a leghátrányosabb régióknak járó támogatással, és szabad vállalkozási zóna is. A támogatási intenzitás legkevesebb 50 százalékos, de elértünk 70 százalékot is, átlagban 60 százalékos támogatással számolhatunk ennél a fejlesztésnél. A komposztgyártás egyértelműen átkerülne oda.

Mit jelent a cég a helyi foglalkoztatásban?

- Itt Máriakálnokon és környékén ez a cég a maga 85-90 dolgozójával a legnagyobb munkaadó. Ennyi embernek biztosít tisztességes munkát és fizetést. Ugyanakkor látnunk kell, hogy az ország más vidékein, például az említett Somogy megyei területen nincs termelő munkahely, csak közmunka van. A közmunka aranyáron működik, mert nem elég hatékony, az emberek nem állítanak

elő új értéket. Ennek hatékonnyá tételére vannak elképzeléseim, amelyekről már beszéltem a környékbeli polgármesterekkel. Azt mondtam, hogy ha egyszer a közmunka programra van pénz, rendelkezésre áll a képzett munkaerő, mi gyártunk komposztot, a települések létrehozhatnak egy-egy kisebb gombatermelő kapacitást, mi biztosítjuk a szakmai tudást, a know-how-t, a megtermelt áru piaci áron való értékesítését. Ha 6-7 települést vonnánk be, településenként 30-40 embert tudna foglalkoztatni ez a rendszer. A termelő hely olcsón megoldható, a termelés nem igényel nagy szakmai tudást. Hatos helyiségcsoportokat alkotva, minden településen hetente lenne telepítés, akkor minden héten azonos mennyiségű gombát tudnánk termeltetni, amire már piacot is könnyebb találni. A helyi lakosság dolgozna, nem kellene utaztatni az embereket, mi adjuk az alapanyagot, és visszavásároljuk a terméket. Bízom benne, hogy ezen a téren is sikeresen tud lépni a vállalkozás.

AZ UNIÓS MÉHÉSZETEKET FENYEGETŐ VESZÉLYEK

Jelentősen szigorítani kell a növényvédő szerek engedélyezését, és az eddig alkalmazott kockázatbecslések is fejlesztésre szorulnak - ezek a legfontosabb következtetései az Európai Élelmiszer-biztonsági Hivatal (EFSA) legfrissebb jelentésének, amelyet a szervezet 2014 márciusában publikált, 220 európai méh-egészségüggyel foglalkozó kutatási projekt eredményeinek áttekintése után.

Az elemzést az Európa méhállományát fenyegető tömeges méhpusztulások miatt készítették el. Az EFSA-jelentés rámutat, hogy az uniós országokban nem áll rendelkezésre megfelelő tudás a házi méhekre, a poszméhekre és más kulcsfontosságú beporzókra leselkedő veszélyek együttes hatásairól. Jelentős lyukak tátonganak a beporzók egészségének monitorozásában és a növényvédelemben használt vegyszerek kockázatainak vizsgálatában is.

Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak biztosítaniuk és finanszírozniuk kell a tudományos kutatómunkát annak érdekében, hogy az információhiány ne hátráltassa tovább a beporzók hatékony védelmét. Magyarországon is kiemelt figyelmet kell kapniuk e kutatási irányoknak, nemcsak a növénytermesztés, de méhészeink érdekében is. A különböző környezeti hatások együttesen ugyanis sokkal jelentősebb méhégészségügyi kockázattal járhatnak, mint azt korábban vélelmezni lehetett. Így csökkenhet a beporzási kapacitás, ami a globális mezőgazdaság és élelmiszeripar számára is súlyos következménnyel járna.

Az EFSA javaslata, hogy át kell alakítani a növényvédőszeres uniós engedélyezésekor alkalmazott kockázatelemzést, hogy az engedélyezett szerek valóban ne ártassanak

nak a beporzóknak. A vegyszereknek való kitettség esetén ugyanis a méhek hajlamosabbak betegségekre, kiszolgáltatottabbak a kártevőknél. Emellett szükséges a méhek, vadméhek és más beporzók folyamatos monitorozása is. A jövőbeni kockázatelemzéseknek részét kell képezze a különböző stressztényezők együttes, szinergikus hatása is. Annak ellenére, hogy a méhek Európaszerte számos veszéllyel néznek szembe, a különböző stressztényezők együttes hatását vizsgáló kutatások száma igen csekély. Bár a szakértők egyre erőteljesebben hívják fel a figyelmet a vadon élő beporzók által a mezőgazdaságnak és a természetes ökoszisztémáknak nyújtott szolgáltatások fontosságára, a szabad természetben előforduló „önkéntes” beporzók fenyegetettségéről Európában szinte semmi információ nem áll rendelkezésre.

FEHÉR AKÁC - MAGYAR MÉZ

Magyarországnak egyelőre sikerült blokkolnia azt a kezdeményezést az uniós tagállamok képviselőiből álló testületben, amely potenciálisan azzal a veszéllyel fenyeget, hogy uniós tiltólistára kerül az akácméz alapanyagát adó fehér akác. Az uniós kezdeményezés célja az olyan, agresszíven terjedő, behurcolt, nem őshonos növény- és állatfajok visszaszorítása, illetve bekerülésének megakadályozása, amelyek veszélyt jelentenek adott esetben akár az emberi egészségre, vagy az Európában őshonos fajokra, a kontinens élővilágának sokszínűségére. Az előkészítő munka az úgynevezett Állandó Képviselő Bizottságában folyik. Itt nyílt lehetősége Magyarországnak arra, hogy blokkolja a kezdeményezést. A fehér akác, amely a magyar méztermelés mintegy felének szolgál alapanyagul, Észak-Amerikából származik, Magyarországon a XVIII. században kezdték telepíteni a homokos területek megkötésére, és ha termesztése nem megfelelően szabályozott, valóban fenyegetést jelenthet az őshonos növényfajokra. A magyar fél viszont egyrészt azzal érvelt, hogy a fehér akáccal való gazdálkodásra Magyarországon szigorú szabályok vonatkoznak, egyes területeken a termesztése támogatott, másol pedig az irtása. A másik érv az volt, hogy a hazai méztermelés szempontjából a fehér akác kulcsfontosságú.

**AGRÁR-VÁLLALKOZÁSI
HITELGARANCIA ALAPÍTVÁNY**

A vidékért kezességedünk

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány valamennyi vidéki kis- és közepes vállalkozás, családi gazdálkodó, őstermelő számára nyújt készfizető kezességet, melyet az Alapítvánnyal együttműködő pénzügyi intézmények igényelhetnek a belföldi vállalkozással kötött szerződéseikhez.

Alapítványi kezesség funkciói

- hitelképesség növelése
- hitelhez jutási feltételek javítása
- pénzügyi életképesség biztosítása

Alapítvány készfizető kezessége igényelhető

- Kölcsön/hitel-
- Bankgarancia-
- Lízing-
- Faktoring szerződéshez

Kezességvállalás kondíciói

- Kezességvállalás mértéke: 20-80 százalék
- Futamidő: minimum 91 nap, maximum 25 év
- A díjakat az alapítvány Üzletszabályzatának Hirdetménye tartalmazza

1054 Budapest
Bajcsy-Zsilinszky út 42-46.
1392 Budapest, 62. Pf. 289
Zöld szám: 06 80 203 760
Telefax: (36 1) 373 8465
E-mail: office@avhga.hu
Honlap: www.avhga.hu

UNIÓS AGRÁRTÁMOGATÁSOK 2014-2020

Az új, 2014-2020 közötti költségvetési ciklusban az Európai Unió elfogadott teljes költségvetése 960 milliárd euró, amely 3,4 százalékkal alacsonyabb, mint a megelőző periódusban volt. A Közös Agrárpolitika (KAP) részesedése a teljes keretből 38,9 százalékos, azaz 373 milliárd euró.

Magyarország a KAP tárgyalások folyamán kedvező pénzügyi feltételeket ért el a most induló új költségvetési periódusra. A KAP keretében hazánkhoz kiosztott támogatás 10,4 milliárd euróról (a 2007-2013-as ciklus teljes uniós agrártámogatásának 2,36 százaléka) 12,3 milliárd euróra (a 2014-2020-as ciklus teljes uniós agrártámogatásának 3,19 százaléka) növekedett. Az előttünk álló években rendelkezésre álló uniós támogatások szerkezete

némileg változott. A közvetlen támogatásokra fordítható összeg 8,8 milliárd eurót tesz ki, a vidékfejlesztésre pedig 3,5 milliárd euró jut. Ez azt jelenti, hogy az előző hétéves időszakhoz képest a közvetlen támogatások összege 33 százalékkal nőtt, míg a vidékfejlesztésre fordítható forrás 10,2 százalékkal csökkent.

A Kormány a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával történt egyeztetését követően 2013 végén azt a döntést hozta, hogy az egyszerűsített területalapú támogatási (SAPS) rendszer a 2014-2020-as periódus végéig érvényben marad. A jelenleg is működő SAPS rendszer továbbvitele mellett az szót, hogy a magyar gazdák által már jól ismert konstrukcióról van szó, amely lehetővé teszi a közvetlen támogatások széleskörű zökke-

nőmentes igénybevételét, és a költségvetési keretösszegek teljes felhasználását.

Az agrártámogatási rendszer új elemeként kell bevezetni az úgynevezett degresszivitást, más néven a támogatáscsökkentést. Annak a gazdálkodónak az esetében, amelynél az alaptámogatás, azaz a SAPS támogatás, egyéb tételek nélküli évenkénti összege meghaladja a 150.000 eurót (kb. 45 millió forintot), az a fölötti támogatási összegből 5 százalékos elvonást kell alkalmazni. A támogatás „visszavágás” számítása során figyelembe lehet venni az érintett gazdálkodó által megfizetett munkabérek és bérjellegű járulékokat, így csak az azokkal csökkentett támogatási értékre vetítve kell alkalmazni az elvonást.

A CUKORRÉPA-TERMELÉST SEGÍTŐ TÁMOGATÁSI KONSTRUKCIÓ

Az ágazat szempontjából alapvető fontosságú a 2014. évi cukorkvóta alapanyagának hazai előállítás, és a cukorrépa-termesztés hosszú távú fenntartása. Ezért a termelőkkel és a cukoriparral történt egyeztetést követően, a kormány új támogatási konstrukciót dolgozott ki a 2014. évre. Az agrárminisztérium szándéka szerint az új támogatási megoldás biztosítja a hazai cukorkvóta kihasználásához szükséges cukorrépa megtermeléséhez, illetve a gazdálkodás biztonságához szükséges anyagi feltételeket.

A tervezett támogatási rendszer első elemeként a Vidékfejlesztési Minisztérium – a répatermeléshez kötötte – 600 millió forint de minimis támogatást nyújt a 2014. évre a gaz-

dáknak. A támogatás mértéke 3 euró/répatonna, de legfeljebb 15.000 euró gazdálkodónként. Ezt követően a támogatási rendszer második elemeként a tárca - a szerződött mennyiség és terület függvényében - a korábbi nemzeti kiegészítő támogatás bázisán további, legfeljebb 1,57 milliárd forint jövedelempótló támogatást nyújt a répatermelőknek.

A 2014. évben adódó támogatási lehetőségek kihasználása azért is kiemelt jelentőségű, mert a Közös Agrárpolitika támogatási rendszerének változása miatt 2015-től a Vidékfejlesztési Minisztériumnak már lesz módja a cukorrépa-termelést közvetlenül segítő, teljes egészében a termeléshez kötött támogatás uniós pénzből történő fizetésére.

KEDVEZŐBB KEZESSÉGI DÍJ, VÁLTOZÓ DE MINIMIS KERET

Az Agrár-Vállalkozási Hitelgarancia Alapítvány 2013. nyári általános díjcsökkentését követően 2014. március 15-től a beruházási hitelekhez kapcsolódó kedvezményes alapítványi kezességi díjak további mérséklésére került sor, a díj 0,1875 százalékos mértékű lett, 50 százalékos kezességvállalás esetén. Például, 4 éves futamidejű, 10 millió forint összegű agrár beruházási hitelhez kapcsolódó kezesség kedvezményes díja évenként 18.750 forint, 50 százalékos kezesség esetén, a futamidő végén egy összegű törlesztést feltételezve.

Az európai uniós agrár de minimis rendelet változása miatt 2014. március 28-tól az agrár de minimis támogatás felső határa 7.500 euró/három év/vállalkozás mértékéről 15.000 euró/három év/vállalkozáscsoport mértékre emelkedett.

A SZŐLŐÜLTETVÉNYEK SZERKEZETÁTALAKÍTÁSA

A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (MVH) 2014. február végén fejezte be a szőlőültetvények szerkezetátalakításához 2013 novemberében benyújtott egyéni tervek bírálatát.

Összesen több mint 1300 darab egyéni terv kérelem érkezett, amelyekből az ellenőrzések elvégzését követően az MVH mintegy 1200-at hagyott jóvá, és megvalósításukhoz 30,8 milliárd euró támogatást folyósít.

A FÜSZERPAPRIKA TERMELŐK TÁMOGATÁSA

A fűszerpaprika kiemelkedő fontosságú, kézimunka-igényes fűszernövény, amely a külpiacokon is keresett, és a kedvező hazai klimatikus adottságok, illetve a kiváló fajták miatt különleges magyar terméknek minősül. E növény termésterülete az előnytelen piaci folyamat következtében 2008-ig rohamosan csökkent, majd fokozatos emelkedésnek indult. A kormányzat kiemelten foglalkozik a fűszerpaprika termelés minőségi árualapjának megteremtésével. Ezért a Vidékfejlesztési Minisz-

térium 2014-ben mintegy 150 millió forint de minimis támogatást nyújt a kiváló minőségű fűszerpaprikát termelő gazdáknak az igényes árutermelés segítése és a jövedelmezőség javítása céljából. Azok a termelők, amelyek 2014-ben igazolt származású fémszárolt vetőmagot vásárolnak, és ezt számlával és vetőmag minősítő bizonyítvánnyal igazolni is tudják, e költségeik 75 százalékáig támogatást igényelhetnek majd a Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatalnál.

A FIATALOK VÁLLALKOZÓVÁ VÁLÁSÁNAK SEGÍTÉSE

A fiatalok vállalkozóvá válásának támogatására 830 millió forintos kerettel program indult a Közép-Magyarország régióban. A programot a Nemzeti Foglalkoztatási Alapból finanszírozzák, amely az Országos Foglalkoztatási Közhatal Nonprofit Kft. (OFA) közreműködésével valósul meg. Az OFA 1500 fiatal jelentkezésével számol. A program keretében azok a 18 és 35 év közötti fiatal, önálló vállalkozás indítására vállalkozó természetes személyek pályázhatnak, akik a Közép-Magyarország régióban igazolt állandó lakcímmel rendelkeznek, életvitelszerűen ott tartózkodnak, valamint rendelkeznek vállalkozási szelvével, képességgel, és reális ötletük van a leendő vállalkozás tevékenységére vonatkozóan. Feltétel az is, hogy a jelentkezőknek nem lehet más vállalkozásban, gazdasági társaságban befolyást biztosító közvetlen, vagy közvetett többségi tulajdonrészük, illetve nem lehetnek annak egyedüli vagy többségi tulajdonosai. A programban részt venni kívánók előzetes jelentkezésüket 2014. április 30-ig tölthetik fel a „www.mva.hu/segitunkinditani” nevű honlapon. Ezután megkezdődik a jelentkezők kiválogatása. Mintegy 350 jelentkező számára lesz lehetőség a vállalkozói készségfejlesztését szolgáló, 2014 júniusától kezdődő, elméleti és gyakorlati képzésbe való bekapcsolódásra. 2014 szeptemberére kell a leendő vállalkozó fiataloknak elkészíteniük azt az üzleti tervet, amellyel pályázhatnak a program második pillérét képező vissza nem térítendő tőkejuttatásra. Ebben a támogatásban mintegy 200-an részesülhetnek. Az üzleti terv jóváhagyása esetén maximálisan 3 millió forintos vissza nem térítendő támogatást kaphatnak a nyertes fiatal vállalkozók, akiknek az üzleti tervben szereplő fejlesztés 10 százalékát kitevő önerővel kell rendelkezniük. A program által támogatható tevékenységek a következők: 1) a vállalkozás előkészítésének költsége (így például cégalapítás, ügyvédi szolgáltatás igénybe vétele, kötelező engedélyek beszerzése), 2) a megvalósítás költsége (például eszközbeszerzés vagy bérlet).

A FIATAL GAZDÁK TÖBBLETTÁMOGATÁSA

Magyarországnak a fiatal gazdálkodók támogatása területén a legtöbb kitűzött célját sikerült elérnie a 2014-2020-as Közös Agrárpolitikával kapcsolatos tárgyalások során. Így a Vidékfejlesztési Minisztérium számításai szerint a fiatal gazdálkodók évi mintegy 64 euró - azaz 19-20 ezer forint - többlettámogatásra is számíthatnak az alaptámogatáson felül az unió új pénzügyi ciklusában a Közös Agrárpolitika

Magyarországnak járó közvetlen támogatási forrásaiból. A plusztámogatás az egy hektárra jutó átlagtámogatás várhatóan 25 százaléka lesz, és maximum öt évig adható. A tárca számításai szerint évente ezt a támogatást mintegy 9 ezren vennék igénybe. Erre a célra az évi országos 1,27 milliárd eurós (mintegy 380 milliárd forintos) közvetlen támogatás 0,62 százaléka (23-24 milliárd forint) fordítható.

NÖVEKSHET A SZŐLŐ- ÉS BORÁGAZAT TÁMOGATÁSA

A magyar borok ügyét és a magyar borászok érdekeit az elmúlt három és fél évben az agrárkormányzat kiemelten kezelte és képviselte. Ennek is köszönhető, hogy az Európai Bizottság elállt eredeti szándékától, a szőlőtelepítések teljes liberalizációjától. A hungarikum törvénynek köszönhetően pedig a bel- és külföldön is védelmet érdemlő magyar termékek, köztük az arra érdemes borok védjegyezhetővé váltak. Segíti az ágazat versenyképességét az új hegyközségi törvény megalkotása is, amely új alapokra helyezte a szakma hagyományait. Ennek nyomán egy új érdekképviseleti rendszer alakult ki, amelyben összeegyeztethetők a szőlőtermelők és a borkészítők érdekei. Az

új törvény alapelve, hogy a hegyközségek életének alakításába azok a termelők szóljanak bele, akik helyben végzik tevékenységüket. A szabályozás átalakításával sikerült mérsékelni a szőlészek és a borászok adminisztratív terheit is. Így például a kistermelőkre vonatkozó pincekönyv-vezetési szabályok egyszerűbbé, a szőlőtelepítési szabályok áttekinthetőbbé váltak. Egyidejűleg jelentősen nő a magyar szőlő- és borágazat támogatása. Míg a 2012/2013-as borpiaci évben a támogatás összege 6,5 milliárd forint volt, addig a következő öt borpiaci évben évi 29 milliárd eurót, vagyis mintegy 8,5 milliárd forint támogatást használhat fel az ágazat.

GARANCIA

Az Agrár- Vállalkozási Hítelgarancia Alapítvány időszaki kiadványa, szerkesztéséért felelős az AVHA Kft. (megjelenik az agrárlapok mellékleteként)

Felelős kiadó: dr. Herczegh András | Szerkesztőségi titkár: Sullay Viktória | Szerkesztőség: 1054 Budapest, Bajcsy-Zsilinszky út 42-46. | Telefon: (1) 373 8453 | Zöld szám: (80) 203 760

Fax: (1) 373 8455 | Stúdió: Armadillo Design Kft. 1045 Budapest, Berni u. 1. | Nyomja: Ipress Center Hungary Kft. 2600 Vác, Nádas u. 6., felelős vezető: Lakatos Imre ügyvezető